

Plan Inclusie

Gemeente Emmen
Team Beleid en Ontwikkeling Sociaal Domein (BOS)
Raadhuisplein 1
Postbus 30.001
7800 RA Emmen

t. 140591
whatsapp. 06-11198769
e. gemeente@emmen.nl
w. www.emmen.nl

Juni 2024

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Beleidscontext.....	4
3	Toelichting op de thema's.....	5
3.1	Voorkomen en verminderen van discriminatie.....	5
3.2	Gendergelijkheid	6
3.3	Toegankelijkheid voor mensen met een beperking	6
3.4	Zichtbaarheid en acceptatie van lhbt+ personen	7

1 Inleiding

In de gemeente Emmen streven we naar een samenleving waarin iedereen mee kan doen, waarin mensen omzien naar elkaar, inwoners gelijke kansen hebben, iedereen zichzelf kan zijn en waarin mensen zich veilig voelen.

Diversiteit is een feit. Iedereen is anders. Verschillen tussen mensen maken de samenleving kleurrijk. Omdat mensen gelijk zijn, maar niet hetzelfde, leidt gelijke behandeling, niet altijd tot een gelijkwaardige uitkomst. En is het nodig om te investeren in groepen die op basis van wie zij zijn, te maken hebben met uitsluiting.

In een inclusieve samenleving speelt iemands afkomst, geslacht, geaardheid, beperking speelt geen belemmerende rol. Daarom zetten we als gemeente in op voorkomen en verminderen van discriminatie, gendergelijkheid, toegankelijkheid voor mensen met een beperking en acceptatie en zichtbaarheid van lhbt+ personen.

Het streven naar een inclusieve samenleving geldt voor alle leefgebieden; onderwijs, werk, wonen, omgeving, informatie, gebouwen, mobiliteit, passende zorg en ondersteuning, participatie en dienstverlening. Daarmee is het een gemeentebreed, domeinoverstijgend thema.

Het plan vat de inzet op het thema inclusie samen en geeft meer concreet inzicht in de uitvoerende activiteiten die lopen (pagina 4-7).

De beleidsmatige inhoud in het plan komt overeen met inhoud van reeds vastgestelde documenten zoals de strategienota, begroting 2024 en het beleidskader sociaal domein Erbij Horen en Meedoen in Emmen!. (pagina 3).

In dit plan geven we aan waar we mee van start gaan en de stand van zaken, maar dit moet nog aangevuld worden met een inclusieve leefomgeving, inclusieve arbeidsmarkt en inclusief onderwijs. In toekomstige beleidsstukken en interne bedrijfsvoering zullen we aandacht hebben voor inclusie.

2 Beleidscontext

Het streven naar een inclusieve samenleving is een gemeentebreed, domeinoverstijgend thema.

In de strategienota wordt dit geduid als een sociaaleconomische trend waarbij ‘het [is] lang niet voor iedereen even makkelijk om toegang te krijgen tot of deel uit te maken van alle onderdelen van onze samenleving. Dit verschil wordt alleen maar groter door toenemende sociaaleconomische verschillen, technologische ontwikkelingen en professionalisering en daarmee versnippering en complexiteit van de organisatie van sociale voorzieningen. De tegenreactie op de groeiende verschillen is een maatschappelijke trend naar een meer inclusieve samenleving: iedereen moet kunnen zijn wie hij is, onderdeel kunnen zijn van en mee kunnen doen aan de samenleving.’ⁱ

De ambitie die daarbij hoort: In Emmen kan iedereen meedoen aan het maatschappelijk leven en heeft daarin gelijke kansen. Wij focussen hierbij op kinderen, jongeren en hun ouders, zodat de jeugd het beter krijgt dan generaties voor hen.ⁱⁱ

In de domeinspecifieke beleidskaders en akkoorden is het streven naar inclusie onderdeel in bijvoorbeeld het

- Integraal Beleidsplan Openbare ruimte (in ontwikkeling, nog vast te stellen) met o.a. fysieke toegankelijkheid van openbare ruimte en gebouwen;
- Woonzorgakkoord met de ambitie om te werken aan de inclusieve wijk/dorp waarin alle inwoners, met en zonder beperkingen, jong en oud, passend kunnen wonen en leven, zich veilig voelen in hun omgeving en kunnen meedoen als ze willen;
- Kadernota Economie (in ontwikkeling, nog vast te stellen) met o.a. stimuleren van ontwikkelingen die sociaal maatschappelijke impact zoals diversiteit en inclusie vergroten;
- Sportakkoord met o.a. bewegingsactiviteiten voor inwoners van alle leeftijden en voor inwoners met (ernstige) beperkingen;

In het beleidskader sociaal domein Erbij Horen en Meedoen in Emmen! is de ambitie dat alle inwoners van onze gemeente mee kunnen doen en erbij horen. Vanuit het perspectief van inwoners hebben we drie grote maatschappelijke opgaven geformuleerd. Het zijn de basisvoorwaarden om mee te kunnen doen in Emmen: kunnen Rondkomen (bestaanszekerheid), Goedvoelen (een gewoon leven in de eigen omgeving) en Ontwikkelen (iedere inwoner heeft de mogelijkheid om alles uit zichzelf te halen).

Inwoners kunnen zijn wie ze zijn

In de opgave Goedvoelen is ‘inwoners kunnen zijn wie ze zijn’ één van de maatschappelijke effecten die we willen bereiken. Daarvoor faciliteren we een inclusieve samenleving. Dat begint bij het wegnemen van de oorzaken waardoor inwoners niet mee kunnen doen of zichzelf kunnen zijn. Niet alleen ondersteunen achteraf maar gelijke kansen, mogelijkheden en begrip creëren vooraf. Dit vraagt o.a. om voorlichting en dialoog. Elkaar kennen en leren begrijpen. Onder andere door een actief emancipatie- en antidiscriminatiebeleid, educatie ten behoeve van begrip van en voor inwoners uit diverse doelgroepen en werken aan toegankelijkheid. Waar dat nodig is werken we wijkgericht aan inclusie rondom een specifiek vraagstuk. Een inclusieve samenleving heeft ook betrekking op de cultuur en omgangsvormen binnen andere domeinen, zoals arbeidsmarkt, werkgevers, woningmarkt, sportverenigingen, cultuur en het onderwijs.ⁱⁱⁱ

ⁱ Strategienota, 4.3 Sociaaleconomische trends, pagina 21 (vastgesteld 2 december 2021)

ⁱⁱ Strategienota, 5.2 Ambities en strategische keuzes, pagina 33 (vastgesteld 2 december 2021)

ⁱⁱⁱ Goed voelen, bijlage II beleidskader sociaal domein, pagina 10 (vastgesteld 29 juni 2023)

3 Toelichting op de thema's

Naast individuele ondersteuning van inwoners, besteden we aandacht aan het voor groepen en bij de wortel aanpakken van sociale opgaven. Zo nemen we fysieke en sociale drempels weg, die mensen kunnen ervaren. Daarom zetten we in op voorkomen en verminderen van discriminatie, gendergelijkheid, toegankelijkheid voor mensen met een beperking en acceptatie en zichtbaarheid van lhbt+ personen.

3.1 Voorkomen en verminderen van discriminatie

Discriminatie betekent dat er onterecht verschil wordt gemaakt tussen mensen op basis van kenmerken die in een bepaalde situatie niet van belang zijn. Mensen worden oneerlijk of ongelijk behandeld op basis van bijvoorbeeld hun huidskleur, leeftijd, geslacht, handicap, godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid of seksuele geaardheid.

In het streven naar een inclusieve samenleving, waarin diversiteit tussen mensen niet leidt tot ongelijkwaardigheid, is aandacht voor discriminatie belangrijk. Uit onderzoek weten we dat er veel discriminatie plaatsvindt. Bijvoorbeeld op de [arbeidsmarkt](#), de [woningmarkt](#) en in de [sport](#). En ook in de [zorg](#) en het handelen bij de overheid, zoals bij de Belastingdienst in de Toeslagenaffaire. Discriminatie gebeurt tussen mensen (interpersoonlijk) en vindt plaats als effect van beleid/context dat ongelijkheid creëert, uitvoert, bevestigt en behoudt (institutioneel). Vaak gebeurt discriminatie onbewust.

Wat we doen

Op grond van de Wet gemeentelijke antidiscriminatievoorziening (Wga) is iedere gemeente verplicht tot het inrichten van een onafhankelijke antidiscriminatievoorziening (adv). Discriminatie.nl/drenthe voert voor onze gemeente de wettelijke verplichte taken uit; klachtenbehandeling en registratie van meldingen^{iv}.

Vanaf juni 2023 zijn we gestart met de lokale aanpak discriminatie in onze gemeente. Op basis van de startnotitie lokale aanpak discriminatie is Discriminatie.nl/drenthe aan de slag om, in samenwerking met het onderwijs, maatschappelijke organisaties en inwoners en hun initiatieven, te werken aan een (praktisch) uitvoeringsplan. Daarin wordt gewerkt aan het bespreekbaar maken van discriminatie, het vergroten van het bewustzijn. Handvatten geven om discriminatie te signaleren en weten wat te doen als discriminatie plaatsvindt, en ondersteuning aan mensen die discriminatie ervaren te versterken. Daarbij is er extra aandacht aan discriminatie op grond van ras (huidskleur, afkomst, etnische achtergrond) en aan jongeren.

Enkele concrete activiteiten zijn

- Voorlichting op en ondersteuning van medewerkers van het (basis) onderwijs;
- Filmvertoningen tijdens de Internationale Dag tegen Discriminatie en Racisme i.s.m. Filmhuis Emmen en Facet;
- Voorlichting en ondersteuning medewerkers gemeente op discriminatie en polarisatie;
- Afspraken over meldingen discriminatie in het kader van Wet goed verhuurderschap;
- Ondersteunen van (de begeleiders van) de kinderraden op het thema discriminatie
- Inrichten kind- en jongerenvriendelijk meldpunt (10-27 jaar);
- Inzet op een Sinterklaasfeest voor iedereen;

Budget

De (niet-geoormerkte) middelen die de rijksoverheid beschikbaar structureel beschikbaar stelt, worden hiervoor benut. Dat gaat jaarlijks om ca. € 40.000,- voor de uitvoering van de wettelijke taken en € 40.000,-.

^{iv} Discriminatie.nl/drenthe is sinds 1 januari 2024 de nieuwe naam voor Meldpunt Discriminatie Drenthe. Deze naamsverandering komt voort uit een samenwerking tussen lokale en regionale antidiscriminatievoorzieningen om te werken vanuit één landelijk, herkenbaar meldpunt.

3.2 Gendergelijkheid

Gender verwijst naar de eigenschappen, gedragingen en rolpatronen die een maatschappij voor elk geslacht heeft bepaald. Onder gendergelijkheid verstaan we het gelijk stellen en gelijk behandelen van mensen ongeacht geslacht, genderidentiteit of seksuele geaardheid in het maatschappelijk verkeer en voor de wet.

Mannen en vrouwen in Nederland hebben volgens de wet dezelfde rechten, maar in de praktijk hebben vrouwen vaak een achtergestelde positie. Dit geldt bijvoorbeeld op de arbeidsmarkt, waar vrouwen minder vaak aan deelnemen en/of minder loon krijgen voor dezelfde werkzaamheden. Andere voorbeelden zijn partnergeweld en seksuele intimidatie, waar vrouwen vaker slachtoffer van zijn dan mannen.

Er bestaan stereotype ideeën in de samenleving over wat mannelijk en vrouwelijk is. Het denken in deze twee 'hokjes' heeft gevolgen voor de behandeling van mannen en vrouwen in de praktijk. Vastomlijnde denkbeelden over gender kunnen belemmerend zijn voor personen die hier niet aan voldoen. Dit geldt bijvoorbeeld ook voor personen die transgender of non-binair zijn.

Wat we doen

Enkele programma's en activiteiten zijn

- Uitvoering geven aan de lokale aanpak terugdringen huiselijk geweld en seksueel geweld met o.a. Veilig Thuis;
- Moeders van Emmen door welzijnsorganisatie Sedna voor laagdrempelige ondersteuning van vrouwen tijdens en na de zwangerschap om moeder en kind een goede start te geven;
- Het financieren, faciliteren en stimuleren van inwonerinitiatieven zoals het Vrouwenfestival, de 8 Maart groep en Humanitas Vrouwen Emancipatie groepen;
- Uitreiking Lies van Urk Stimuleringsprijs Emancipatie tijdens Internationale Vrouwendag;
- Deelname Orange the World, de wereldwijde campagne tegen geweld tegen vrouwen en meisjes;

Budget

Budget deels gedekt als onderdeel binnen de programma's in de lopende begroting. Voor het ondersteunen van inwonersinitiatieven is ca. € 25.000,- beschikbaar.

3.3 Toegankelijkheid voor mensen met een beperking

Het wegnemen van fysieke en sociale belemmeringen zodat mensen met een beperking of chronische ziekte, dezelfde kansen hebben om, net als ieder ander, te kunnen meedoen aan de samenleving. Met een beperking wordt bedoeld een lichamelijke (w.o. auditieve en visuele) beperking of verstandelijke of psychische beperking.

In 2016 is in Nederland het VN-verdrag voor mensen met een handicap geratificeerd. Doel van het VN-verdrag Handicap is dat de wereld toegankelijk en inclusief wordt voor iedereen. Voor gemeenten betekent dit dat zij dienen aan te tonen hoe er gewerkt wordt aan de geleidelijke verwezenlijking van de algemene toegankelijkheid. Daarbij zijn gemeenten verplicht om een lokale inclusie agenda op te stellen, samen met mensen met een beperking. De inzet op dit thema ligt bij meerdere teams van de gemeente. In het fysieke en sociale domein en ook bij communicatie (toegankelijke website), klantcontact/burgerzaken (o.a. toegankelijke stembureaus), sport en zwembaden.

De inzet van een domeinoverstijgende regiefunctionaris op fysieke en sociale toegankelijkheid stelt ons in staat om, middels de Emmense Agenda Toegankelijkheid, eind 2024 inzichtelijk te hebben hoe er gewerkt wordt aan het verbeteren van de toegankelijkheid voor mensen met een beperking.

Wat we doen

Enkele voorbeelden van de huidige inzet

- Kwartaalbijeenkomst met Werkgroep Toegankelijkheid met ervaringsdeskundigen;

- o Gebruik Handboek Toegankelijkheid in het fysieke domein. Gebruik van het handboek wordt geëvalueerd;
- o Deelname aan app Ongehinderd. Deelname wordt geëvalueerd;
- o Aanpak om de website en andere communicatiemiddel van de gemeente toegankelijkheid te maken met begrijpelijke teksten en juiste technische toepassingen volgens het Besluit digitale toegankelijkheid overheid.
- o Sociale toegankelijkheid van activiteiten en ondersteuning voor mensen met niet aangeboren hersenletsel, autisme en licht verstandelijke beperking door MEE Samen;
- o Sport – en beweegactiviteiten voor met o.a. bewegingsactiviteiten voor inwoners van alle leeftijden en voor inwoners met (ernstige) beperkingen;
- o Vanuit Woonzorgakkoord openbare ruimte toegankelijk maken zodat ouderen, mensen met een fysieke beperking en mensen met dementie zich gemakkelijk en veilig kunnen bewegen (denk hier bijvoorbeeld aan kleurlijnen, bankjes, openbare toiletten, stoepandvrij, etc.).
- o Sociale acceptatie van inwoners met een (psychische) kwetsbaarheid, o.a. door maatjescontact;
- o Op elke speel-, sport- en ontmoetingsplek voor kinderen komt in ieder geval één speeltoestel voor kinderen met een beperking, dankzij inzet van de Kinderraad.

Budget

Budget van genoemde activiteiten is onderdeel binnen de programma's in de lopende begroting.

3.4 Zichtbaarheid en acceptatie van lhbt+ personen

Emmen is een Regenbooggemeente. Daarin vieren we de liefde. Dat geldt voor alle liefdes en ál onze inwoners. Inwoners voor wie het minder vanzelfsprekend kan zijn, om op dit gebied zichzelf te zijn, geven wij een steuntje in de rug. Dat geldt met name voor inwoners die lesbisch, homoseksueel, biseksueel, transgender of intersekse zijn en/of een andere seksuele of genderidentiteit hebben (lhbt+).

Het hart van Emmen Regenbooggemeente wordt gevormd door een steeds uitgebreider, open en actief netwerk dat bestaat uit ca. 30 inwoners (van jong tot ouder), belangenorganisaties, vrijwilligers-organisaties uit sport en cultuur, het onderwijs en ook maatschappelijke organisaties zoals bibliotheek, sociaal werk, GGD en kerk. COC Groningen Drenthe biedt ondersteuning met advies en expertise. Het zijn deze mensen en organisaties die gezamenlijk, meestal op vrijwillige basis, zorgen voor uiteenlopende activiteiten, die het hele jaar plaatsvinden. Zo wordt gewerkt aan het versterken van sociale acceptatie en zichtbaarheid van lhbt+ personen in Emmen.

De samenwerking in het programma Regenboogsteden van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) is verlengd met de periode 2023 tot 2026.

Wat we doen

Enkele voorbeelden van de huidige inzet

- o Het financieren, faciliteren en stimuleren van ontmoetingsactiviteiten zoals het Regenboogcafé in Facet, het Liefdescircus en LHBT Emmen;
- o Ondersteunen van stichting Roze50+ voor lhbt+ vriendelijke zorg voor ouderen;
- o Fysieke boodschap uitdragen door regenboogvlag die 24/7 wappert bij het gemeentehuis, het gaybrapad aan de Wilhelminastraat en de regenboogtrap in het gemeentehuis;
- o Deelname aan De Veilige Kleedkamer van Sport Drenthe, als vervolg op de Alliantie Gelijkspelen, met sportverenigingen;
- o Evenementensubsidie Regenboogfestival in augustus;
- o Deelname aan de Regenboogweek jaarlijks in oktober.

Budget

Naast de rijksbijdrage van € 20.000, - investeert de gemeente Emmen jaarlijks eenzelfde bedrag van € 20.000, -.